

CRONICA SĂPĂTURILOR ARHEOLOGICE EFECTUATE ÎN JUDEȚUL BACĂU ÎN PERIOADA 1968—1978

de SILVIA ANTONESCU

Am considerat că este bine să deschidem, începînd cu acest număr din „Carpica“, o nouă rubrică, în care să prezentăm sumar informații privind săpăturile arheologice efectuate în județul Bacău. Sperăm să venim astfel în sprijinul specialiștilor dornici de a fi în permanență la curent cu rezultatele ultimelor cercetări în acest domeniu.

În cele ce urmează prezentăm rezultatele cercetărilor arheologice desfășurate în județul Bacău, ceea ce reflectă doar parțial activitatea muzeului nostru pe acest țărm, căci nu am inclus colaborările arheologilor băcăuani pe șantierele aflate în alte județe ale țării.

În această perioadă, ca și în anii precedenți, cercetarea a fost axată pe probleme majore ale istoriei noastre, urmărindu-se în același timp și umplerea golurilor tematice ale expoziției de bază. S-a acordat atenție deosebită studierii civilizațiilor eneoliticului, civilizației geto-dacice și carpice, perioadei formării poporului român și epocii feudalismului timpuriu și dezvoltat. Rezultatele acestor cercetări au fost în bună parte valorificate științific prin comunicări și publicații la diverse reviste de specialitate, dar din păcate sînt săpături rămase încă inedite.

Vom continua în numerele următoare să prezentăm, alături de cronica săpăturilor, și colecțiile arheologice aflate pe raza județului nostru, sperînd în felul acesta să venim în ajutorul celor ce vor alcătui repertoriul arheologic.

Pentru ușurarea prezentării, săpăturile au fost înregistrate în ordinea alfabetică a localităților (sate și comune), pe teritoriul cărora au fost efectuate. Dacă cercetările s-au efectuat în mai multe puncte ale aceleiași localități, ele au fost înregistrate la aceeași rubrică, dar sub sigle alfabetice diferite. În cadrul fiecărei rubrici s-a menționat perioada în care s-au efectuat săpăturile, iar rezultatele cercetării au fost prezentate cronologic, pe campanii. De asemenea, la sfîrșitul fiecărei note au fost menționați arheologii care au efectuat săpătura, instituția la care lucrează și bibliografia respectivă, în cazul în care materialul a fost publicat.

1. *Bacău*. — a. *Curtea Domnească*. În perioada 1967-1972 s-au efectuat săpături la Curtea Domnească aparținînd lui Ștefan cel Mare și

fiului său Alexandru, și în zona învecinată, unde s-au găsit vestigiile unor așezări datînd din epoca bronzului (cultura Noua), din sec. II—III, sec. IV—VII, precum și morminte din sec. XVI—XIX. Au fost degajate în întregime fundațiile palatului domnesc, iar în nivelul aparținînd așezării medievale din sec. XIV—XV, s-au dezvelit 5 locuințe și 2 cuptoare conținînd un bogat material arheologic, constînd din ceramică locală și din import, obiecte de metal (cuțite, virfuri de săgeți, catarama) și monede emise de domnii Moldovei : Petru Mușat, Ștefan I. Mușat, Alexandru cel Bun, și Ștefan III. În așezarea prefeudală au fost cercetate 5 locuințe din sec. IV—V e.n. și 9 locuințe din sec. VI—VII.

b. În anul 1971, s-au efectuat săpături arheologice în incinta bisericii Sf. Nicolae, situată în centrul orașului Bacău. Săpăturile au dus la descoperirea fundațiilor unei biserici din sec. XV—XVI și a unor morminte din sec. XVI—XIX. (Cf. *Dacia, N.S.*, XVI, 1972).

c. În curtea cetățeanului Dobre Anastas aflată în zona veche a orașului, s-au descoperit 19 morminte din sec. XV—XVII. (Cf. *Dacia, N.S.*, XX, 1976).

(Săpături : I. Antonescu, Al. Artimon, I. Mitrea — M.I.A.B.)

Bibliografie : I. Antonescu, *Curțile Domnești din Bacău*, în *Carpica*, II, 1969, p. 331-343 ; I. Mitrea, Al. Artimon, *Descoperiri prefeudale la Curtea domnească Bacău*, în *Carpica*, IV, 1971, p. 225-253 ; I. Mitrea, *Contribuția cercetărilor arheologice de la Curtea domnească din Bacău și Davideni-Neamț, la cunoașterea epocii secolelor VI—VII din Moldova*, în *Studii și cercetări științifice, (seria istorie-filologie)*, Institutul pedagogic Bacău, 1972, p. 5-22-; Al. Artimon și I. Mitrea, *Așezarea medievală din sec. XIV—XV de la Curtea domnească Bacău*, în *Carpica*, VIII, 1976, p. 191-224).

2. — a. *Bărboasa (comuna Oncești)*. În 1968 s-au continuat săpăturile în necropola daco-carpică de incinerare de la Bărboasa. S-au descoperit 291 de morminte, din care 162 morți depuși în urne lucrate la roată, 30 în urne lucrate cu mîna, 98 depuși direct în gropi și un singur mort depus într-o amforă de factură romană. Inventarul mormintelor consta, în afară de urne, în obiecte de podoabă, cuțite, ace și alte obiecte din fier, bronz și sticlă. Pe baza materialului descoperit, necropola a fost datată în sec. III e.n. Tot aici au fost surprinse și materiale din sec. IX-X. (Săpături : V. Căpitanu — M. I. A. B.)

Bibliografie : V. Căpitanu, în *Muzeul Național*, II, 1975, p. 298-323, idem ; *Necropola daco-carpică de incinerare din sec. al III-lea de Gălănești — Bărboasa, comuna Oncești, jud. Bacău*, în *Carpica*, VII, 1975, p. 63-117).

b) În anul 1971, în punctul „Pădurea Mazilului” s-a identificat o așezare din hallstattul final. (Cf. *Dacia, N. S.*, XVI, 1972).

c) În același sat, în punctul „Dealul Stîrcului”, s-au găsit vestigiile unei alte așezări din aceeași epocă.

(Săpături : C. Buzdugan — M. I. A. B. Material inedit).

3. *Berești-Bistrița*. În anul 1971 s-au efectuat săpături de salvare în punctul „Siliște”, unde s-au descoperit o așezare de tip Dridu (sec. VIII—IX).

(Săpături : I Mitrea — Institutul pedagogic Bacău.

Bibliografie : I. Mitrea, *Cercetări arheologice în așezările prefeudale de la Berești-Bistrița și Izvoare-Bahna, în Studii și cercetări științifice (seria istorie-filologie)*. Institutul pedagogic Bacău, 1972, p. 33-47.)

4. *Brad (com. Negri)*. Așezarea geto-dacică fortificată de la Brad a fost cercetată prin săpături sistematice din anul 1963 și pînă în prezent. Așezarea, situată la jumătatea distanței Bacău — Roman, pe terasa stingă a Siretului, comportă mai multe nivele de locuire din eneolitic (cultura Cucuteni, faza A-B), epoca bronzului (cultura Monteoru I C₂ — Ia, prima epocă a fierului (Hallstatt B), La Tène-ul clasic și epoca feudală (necropolă sec. XVI). Așezarea cea mai intensă corespunde sec. II î.e.n. — I e.n. Săpăturile au scos la lumină complexe de locuințe, gropi de provizii, fortificații, morminte și numeroase materiale arheologice, cuprinzînd ceramică lucrată cu mîna, la roată și de import (amfore, terra sigillata), obiecte din metal, sticlă, os, etc. Intensitatea locuirii, bogăția și diversitatea materialului descoperit situează așezarea de la Brad, alături de cele mai mari stațiuni geto-dacice din Moldova : Poiana, Barboși, Bîtca-Doamnei. Rezultatele săpăturilor atestă înaltul grad de dezvoltare atins de societatea geto-dacică în perioada Burebista-Decebal, și desemnează așezarea de la Brad drept una din cele mai importante din zonă. Aceasta l-a determinat pe autorul săpăturii s-o identifice cu Zargedava din Geographia lui Ptolemeu.

(Săpături : V. Ursachi, *Cercetări arheologice efectuate de Muzeul de istorie din Roman în zona riurilor Siret și Moldova, în Carpica*, I, 1968, p. 111-189 ; idem, *Contribuții la problema așezărilor dacice din valea Siretului : dava de la Brad*, în *Résumés des rapports et communications*, IIe, *Congrès international de Thracologie*, Bucarest, 4-10 sept. 1976).

5. *Cîrligi (com. Filipești)*. În anul 1971 s-au efectuat săpături arheologice în punctul numit de localnici „La pod la bulgari“, descoperindu-se o așezare carpică din sec. II—III e.n.

(Săpături : I. Mitrea — Institutul pedagogic Bacău. Material inedit).

6. *Dealul Perjului (com. Oncești)*. În primăvara anului 1975 s-a efectuat un sondaj de salvare a unui tezaur de denari romani imperiali, în partea de sud a satului „Dealul Perjului“, la cîțiva zeci de metri de actualul sediu al C.A.P. A fost recuperat un tezaur de 49 monede de argint, datînd din sec. I—II e.n., emise de împărați romani începînd cu Vespasian (anul 70 e.n.) și sfîrșind cu Antonius Pius (anul 141 e.n.). (Săpături : V. Căpitanu, *Tezaurul de denari romani imperiali descoperit la Dealul Perjului, com. Oncești, județul Bacău*, în *Carpica*, X, 1978, p. 195-205).

7. *Faraoani*. — a. În punctul „La Siliște“ situat în NE comunei Faraoani, în urma sondajului de salvare efectuat în 1975, s-a identificat o așezare sătească din sec. XIV—XV, azi dispărută.

(Săpături : A. Artimon — M.I.A.B. Material inedit).

b. În același loc, în anul următor s-a efectuat un sondaj de informare. În cele două secțiuni săpate nu s-au surprins complexe de locuire, în schimb în stratul prefeudal s-au descoperit mai multe fragmente ceramice lucrate la roată, din pastă cărămizie, decorate cu striuri drepte

și vălurite, caracteristice sec. VIII—IX e.n. Pe baza materialului ceramic, așezarea de la Faraoni a fost atribuită acestei perioade.

(Săpături : I. Mitrea — M.I.A.B. Material inedit).

8. *Florești (com. Căiuți)*. În urma sondajului efectuat în anul 1972 în punctul „Via mică” s-au descoperit resturi ceramice dintr-o așezare de tip Dridu și un complex dacic din sec. I î.e.n. — I e.n.

(Săpături : I. Mitrea — Institutul pedagogic Bacău în colaborare cu I. Bauman — Muzeul de istorie Gheorghe Gheorghiu-Dej. Material inedit).

9. *Gura Văii*. În perioada 1970-1971 au fost continuate săpăturile la stațiunea arheologică situată în punctul „Pătrășcani”. Cel mai vechi nivel de locuire aparține civilizației Cucuteni A₂, din care au fost recoltate numeroase fragmente ceramice cu decor bicrom și tricrom, unelte din silex, piatră și os, obiecte de podoabă, idoli antropomorfi și zoomorfi etc. În partea de sud a așezării neolitice s-a descoperit un mormînt de înhumatie din epoca bronzului (cultura Monteoru), avînd ca inventar trei vase și un topor din marnă calcaroasă. Materialele cele mai recente datează din sec. I î.e.n. — I e.n. și constau din ceramică geto-dacică lucrată cu mîna și la roată.

(Săpături : A. Nițu — Institutul de arheologie Iași, în colaborare cu C. Eminovici — Muzeul de Istorie Gheorghe Gheorghiu Dej și C. Buzdugan M. I. A. B.

Bibliografie : C. Buzdugan, *Descoperiri arheologice în depresiunea Onești, în Carpica*, I, 1968, p. 101-111 ; A. Nițu, C. Buzdugan și C. Eminovici, *Descoperirile arheologice de la Gura Văii, municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej*, în *Carpica*, IV, 1971, p. 31-81 : A. Nițu și C. Eminovici, *Un mormînt din epoca bronzului descoperit în depresiunea Onești*, în *Carpica*, IV, 1971, p. 113-119).

10. *Izvoare-Bahna*. În perioada 1971-1978 s-au efectuat săpături sistematice în stațiunea arheologică Izvoare, situată la hotarul dintre județele Bacău și Neamț, la o distanță aproape egală de satele Bahna, Izvoare și Cîrligi, în punctul numit de localnici „La pod la Hărmănești”. În urma cercetărilor s-au delimitat două faze în evoluția așezării : una din sec. VI—VII și a doua din sec. VIII—IX. Au fost scoase la lumină mai multe locuințe de tipul celor parțial adîncite în pămînt și locuințe de suprafață, din care 6 aparțin sec. VI—VII și 11 secolelor VII—IX. S-au mai descoperit vetre în aer liber și gropi, atribuite de asemenea nivelului mai vechi al așezării. Materialul arheologic aparține, în cea mai mare parte, autohtonilor. Sînt menționate și cîteva obiecte de factură bizantină, sau aparținînd culturii slave arhaice (sec. VI—VII).

(Săpături : I. Mitrea — M.I.A.B.

Bibliografie : I. Mitrea, *Așezarea prefeudală de la Izvoare-Bahna*, în *Carpica*, IV, 1973-1974, p. 55 și următoarele : idem, *Noi descoperiri arheologice din Moldova aparținînd culturii Dridu*, în *Crisia*, IV, 1974, p. 73 și următoarele : idem, *Așezarea prefeudală de la Izvoare-Bahna (II). Contribuții la arheologia epocii de formare a poporului român*, în *Carpica*, X, 1978, p. 205-252).

11. *Lespezi (com. Gîrleni)*. În campaniile din 1968-1969 s-au încheiat săpăturile din așezarea paleolitică situată în punctul „Lutărie”. S-au

descoperit noi complexe cu vetre de foc și material litic și faunistic și s-au precizat limitele celor 5 nivele de locuire din paleoliticul superior (cultura gravettiană).

(Săpături : M. Bitiri — Institutul de arheologie București în colaborare cu V. Căpitanu — M.I.A.B.

Bibliografie : M. Bitiri și V. Căpitanu, *Așezarea paleolitică de la Lespezi, jud. Bacău*, în *Carpica*, V, 1972, p. 39-69).

12. *Măgura*. În locul numit „Șipote“ s-a descoperit întimplător în 1976 un tezaur de denari romani imperiali, conținând 2830 monede din sec. II—III e.n. S-au făcut săpături sistematice, care au dus la descoperirea urmelor unei așezări carpice din sec. II—III e.n.

(Săpături : I. Mitrea — M.I.A.B.

Bibliografie : V. Mihăilescu-Bîrliaba și I. Mitrea, *Tezaurul de la Măgura, Bacău*, 1977, p. 79 + 26 pl.).

13. *Mărgineni*. În perioada 1973-1978 a fost investigată integral, prin săpături de salvare, stațiunea cucuteniană „Cetățuia“, situată pe o înălțime dominantă ce mărginește depresiunea Trebeș, la hotarul dintre satele Mărgineni și Trebeș. Stațiunea, cunoscută din 1958, comportă mai multe nivele de locuire aparținând fazelor Cucuteni A₂, A-B și B. S-au investigat mai multe locuințe și gropi conținând un bogat material ceramic de uz comun și ceramică pictată, figurine antropomorfe și zoomorfe, unelte din piatră, silex, os etc. Un interes deosebit prezintă o locuință-sanctuar descoperită în 1975, în care s-a găsit, prăbușit pe podea, în apropierea vetrei un cap modelat din argilă, avînd redată realist trăsăturile feței. În apropierea statuietei a fost descoperit un topor de aramă de tip Vidra. Ceramica descoperită în locuință se încadrează în faza Cucuteni A₂. Pe baza analizelor cu C₁₄, autorul descoperirilor propune datarea nivelului Cucuteni A₂ de la Mărgineni, între anii 3600 î.e.n. — 3475 î.e.n.

(Săpături : D. Monah — M.I.A.B.

Bibliografie : D. Monah, *Datarea prin C₁₄ a etapei Cucuteni A₂ în SCIVA*, 30, 1978, 1 : idem, *Așezarea Cucuteniană Mărgineni-Cetățuie, jud. Bacău*, în *Documente noi descoperite și informații arheologice*, București, 1979).

14. *Oncești a*. În perioada 1967-1970 s-au efectuat săpături în așezarea prefeudală de la Oncești, situată pe terasa inferioară de pe versantul drept al Berheciului, în punctul „Poarta țarinei“ sau „Dîmbul lui Gologan“. A fost descoperită o locuință de tip bordei, cu cuptor din piatră și fragmente ceramice lucrate cu mîna și la roată. Pe baza materialului ceramic, așezarea a fost atribuită secolelor VIII—IX.

(Săpături : I. Mitrea — Institutul pedagogic Bacău.

Bibliografie : I. Mitrea, *Așezarea prefeudală de la Oncești, jud. Bacău*, în *Carpica*, IV, 1971, p. 271-287).

b. În anul 1977, în vatra satului, la locul numit „Pe Laz“, s-a efectuat un sondaj de informare, descoperindu-se materiale arheologice din epoca bronzului (un cuptor Noua), epoca geto-dacică, (sec. I. î.e.n. — I. e.n.) și epoca prefeudală (sec. IV—VII). A fost dezvelită o locuință cu pietrar, adîncită în pămînt, datînd din sec. VI—VII și două gropi de

provizii din sec. I—II e.n., conținând fragmente ceramice provenind de la vase-borcan, castroane, fructiere, amfore etc.

(Săpături : Al. Artimon — M.I.A.B. Material inedit).

15. *Podet* — *Tg. Ocna*. În perioada 1977-1978 au fost reluate săpăturile în stațiunea arheologică Podet, situată pe un promontoriu aflat pe dreapta riului Trotuș, în aval de localitatea Tg. Ocna. Stațiunea cunoscută din 1927, a fost investigată în mai multe campanii în 1939-1943, 1956 și 1973, când, pentru prima dată s-a săpat pe centrul așezării, platoul fiind acoperit cu plantație de vie. Au fost identificate trei nivele de locuire, cel mai vechi aparținând culturii Cucuteni, faza B, al doilea, epocii bronzului (cultura Monteoru) și cel de al treilea, civilizației geto-dacice (sec. I î.e.n. — I e.n.). Cea mai intens locuită a fost așezarea cucuteniană, în care au fost descoperite mai multe locuințe și gropi conținând ceramică pictată policrom, unelte și arme din piatră, silex, lut, os și un idol antropomorf feminin. Nivelul din epoca bronzului este sporadic. Mai intensă pare locuirea din perioada La Tène-ului clasic (sec. I î.e.n. — I e.n.), în care au fost surprinse ruinele unei construcții dacice aflate pe șaua care leagă platoul de restul terasei și a unor gropi conținând ceramică dacică lucrată cu mîna și la roată.

(Săpături : 1973, St. Cucoș — Muzeul arheologic Piatra Neamț, în colaborare cu D. Monah — M.I.A.B.

1977-1978. D. Monah și S. Antonescu — M.I.A.B.

Bibliografie : D. Monah și S. Antonescu, *Stațiunea arheologică Podet — Tg. Ocna*, în *Documente noi descoperite și informații arheologice*, București, 1979).

16. *Răcăciuni*. — a. În punctul „Dealul Vrăbiilor” s-au efectuat în anul 1968 săpături într-o așezare neolitică aparținând culturii Cucuteni, faza B, identificîndu-se resturile unei locuințe de suprafață cu ceramică pictată, și din categoria C. În anul următor s-a descoperit un mormînt avînd ca inventar un vas fragmentar de lut, un topor de luptă din piatră, un pandantiv din aramă și două fragmente dintr-un obiect tubular, tot din aramă. Pe baza inventarului, mormîntul a fost datat în perioada timpurie a epocii bronzului.

b. În punctul „Cetățuie” s-a efectuat un sondaj într-o așezare din epoca bronzului.

(Săpături : Ersilia Tudor — Institutul arheologic București.

Bibliografie : E. Tudor, *Un mormînt de la începutul epocii bronzului descoperit la Răcăciuni, jud. Bacău*, în *SCIVA*, 24, 1973, 2, p. 283-291).

17. *Răcătau* (comuna Horgești). Așezarea fortificată geto-dacică de la Răcătau, situată pe terasa stîngă a Siretului, a fost identificată de autorii săpăturilor cu antica Tamasidava din *Geographia* lui Ptolemeu. Așezarea a fost descoperită în 1968 și acoperă o suprafață de aproximativ 7500 m². Din punct de vedere stratigrafic și tipologic se constată o continuitate de locuire începînd cu sfîrșitul sec. IV î.e.n., pînă la începutul sec. II e.n. Cele mai vechi vestigii datează din epoca bronzului (cultura Monteoru), suprapusă de mai multe nivele de locuire aparținînd La Tène-ului geto-dacic. Săpăturile arheologice efectuate pînă în prezent, au scos la lumină un mare număr de obiecte metalice, de sticlă, piatră

și os, complexe de locuințe, monede romane și dacice a căror emisiune se eșalonează între anul 175 î.e.n. și domnia lui Nero, o mare cantitate de ceramică autohtonă și de import (grecească și romană) ș.a. Așezarea a cunoscut perioada de maximă înflorire în sec. I î.e.n. — I e.n., perioadă ce corespunde domniilor lui Burebista și Decebal. Din necropola aferentă au fost investigați pînă în prezent doi tumuli geto-dacici, din sec. I î.e.n. — I e.n.

(Săpături : V. Căpitanu — M.I.A.B. și V. Ursachi — Muzeul de istorie Roman.

Bibliografie : V. Căpitanu și V. Ursachi, *O nouă cetățuie dacică pe Valea Siretului*, în *Carpica*, II, 1969, p. 93-131 ; idem, *Descoperiri geto-dacice în județul Bacău*, în *Crisia*, 1972, p. 97-114 ; V. Căpitanu, *Principalele rezultate ale săpăturilor arheologice în așezarea geto-dacică de la Răcătău, jud. Bacău*, în *Carpica*, VIII, 1976, p. 49-121 ; V. Căpitanu și V. Ursachi, în *Thraco-Dacica*, 1976, p. 271-286 ; V. Căpitanu, *L'établissement fortifié dace de Răcătău (dép. de Bacău)*, în *Résumés des rapports et communications, II-e Congrès international de thracologie*, Bucarest 4-10 sept. 1976, p. 30-31).

18. *Săucești*. În urma săpăturilor efectuate în perioada 1973-1975 în punctul „Morărița”, au fost salvate 48 de morminte ale necropolei daco-carpice, din care 41 de incinerare și 7 de înhumare. Acestea din urmă aparțin carpilor. Dintre mormintele de incinerare, 28 sînt în urne și 13 depuse direct în groapă. Inventarul constă din obiecte de podoabă, o oglindă de tip sarmatic, cuțite din fier și 13 fibule de tip carpic. (Săpături : V. Căpitanu — M. I. A. B.

Bibliografie : V. Căpitanu, *Necropola Daco-carpică de la Săucești, jud. Bacău*, în *Carpica*, VIII, 1976, p. 151-183 ; Idem, *Contribuții la cunoașterea populației autohtone în sec. II-III e. n. în jud. Bacău*, în *Muzeul Național*, II, 1975, p. 293-334).

19. *Ștefan cel Mare*. În perioada 1971-1978 s-au efectuat săpături în punctul „La Siliște”, situat în apropierea satelor Gutinaș și Rădeana, identificîndu-se mai multe nivele de locuire din neolitic, epoca bronzului sec. II-III, sec. IV-VII și sec. XVI-XVII. De o deosebită importanță a fost descoperirea unor construcții aparținînd unor curți boierești și a unui cimitir din aceeași perioadă. A fost recoltat un bogat material arheologic constînd din ceramică de uz casnic și ornamentală (cahle), obiecte din fier, monede, obiecte de podoabă etc. O valoare deosebită o prezintă descoperirea unui tezaur monetar, format din 42 de monede aur, ducați venețieni, datînd din sec. XVI—XVII.

(Săpături : Al. Artimon — M.I.A.B., în colaborare cu C. Eminovici — Muzeul de istorie Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Bibliografie : Al. Artimon și C. Eminovici, *Cercetări arheologice în așezarea medievală din comuna Ștefan cel Mare, în Carpica*, X, 1978, p. 271-303).

20. *Tarnița (com. Oncești)*. În anul 1972 s-a efectuat un sondaj în așezarea de la Tarnița, situat în punctul „Cocolia”, unde s-au descoperit mai multe gropi și două cuptoare de ars ceramică din faza Cucuteni

A-B, precum și un mormint de înmormântare de la sfârșitul epocii bronzului. (Săpături : D. Monah — M.I.A.B.)

Bibliografie : S. Antonescu, *Săpăturile de salvare de la Târnița, com. Oncești, jud. Bacău, în Carpica*, VIII, 1976, p. 37-40).

21. *Tg. Trotuș*. — a. În anul 1976-1978 s-au efectuat cercetări în perimetrul actual al Țirgului-Trotuș, vechi centru urban, atestat pentru prima oară la 6 oct. 1408, în privilegiul comercial emis de Alexandru cel Bun. În urma sondajului efectuat în grădina Dispensarului sanitar, a fost scoasă la lumină o locuință din sec. XVIII—XIX și un cuptor, conținând resturi-ceramice tipice pentru această perioadă.

b. Cercetările efectuate în partea de N a Țirgului-Trotuș, în punctul „Țarna Nouă“, au devenit existența a două nivele de locuire : primul din sec. XV—XVI și al doilea din sec. XVII—XVIII. În cuprinsul celor două nivele s-au găsit locuințe de suprafață, locuințe adâncite în pământ și gropi de diferite tipuri. Materialul arheologic recoltat constă din ceramică de uz casnic și ornamentală (cahle), obiecte din fier, creuzete provenind de la un atelier meșteșugăresc și monede din sec. XVIII. (Săpături : Al. Artimon — M.I.A.B. Material inedit).

22. *Vermești (Comănești)*. În perioada 1971-1972 s-au efectuat investigații în așezarea situată pe înălțimea „Cetățuia“. Au fost identificate trei nivele de locuire : primul conținând vestigii ale culturii Criș, al doilea, cu vestigiile a două locuințe Cucuteni A₂ și al treilea, sporadic, cu ceramică Cucuteni B, din epoca de tranziție și din epoca bronzului. În cadrul sondajului a fost dezvelită o singură locuință cucuteniană cu platformă, sub care s-au găsit 21 fragmente de rîșnițe așezate cu partea utilă în jos. Autorul săpăturii presupune că este vorba, probabil, de un ritual de fundare a unei locuințe-atelier pentru prelucrarea pietrei. Îngroparea rituală a rîșnițelor este pentru prima dată atestată prin descoperirea de la Vermești. Pe baza materialului ceramic, așezarea de la Vermești, a fost datată într-o fază tîrzie Criș, probabil cu unele influențe Vinča.

(Săpături : D. Monah, — M.I.A.B.)

Bibliografie : D. Monah, *Sondajul de salvare din așezarea neo-eneolitică de la Vermești — Comănești (I), în Carpica*, VIII, 1976, p. 7-31.)